

Ýañramasana! / satiriki hekaýa

Category: Hekaýalar, Kitapcy, Satiriki hekaýalar

написано kitapcy | 23 январа, 2025

Ýañramasana! / satiriki hekaýa ÝAÑRAMASANA!

Ol 1915-nji ýylda dünýä indi. Ony öýde aglatmadylar. Çaga aglaberjek boldugy ejesi barmagyny çommaldyp:

– Häýt bedasyl, gap sesiňi! – diýip haýbat atýardy.

Gülmek hem gadagandy, aglamagam gadagandy, kakasy:

– Ýuwaş boluň! – diýip buýurýardy.

Öýlerine myhman gelende-de:

– Ýuwaşja otur, galmagal etme – diýip, ony geplemez ýaly edýärdiler.

Ejesi öýde ýeke galanda oňa:

– Wah, geplemesene, ýüregime-bagryma düşdüň. Bir salym bir ynjalykly oturaýyn-la – diýýärdi.

Tä ýedi ýaşayança şu hili gürrüň dowam etdi.

Mekdebe gitdi. Sapak wagty bir söz aýtdygy:

– Gepleme diýilýär saňa! – diýip, mugallym gygyrýardy.

Klas tagtasyna çagyryp:

– Soralýan zada jogap ber. Kän ýañrama – diýip, öňünden duýdurýardylar.

Şeýdip on iki ýaşady.

Orta mekdebe gitdi. Çala agzyny açdygy:

– O senden soralanok – diýdiler.

Direktor oňa: "Söz kümüş, dymmagam – altyn" nakylyny ýatlatdy.

Türk dili mugallymy:

– Iki sapar diňläp, bir gezegem jogap ber. Adamyň iki gulagy, birem agzy bardyr – diýdi.

– Ýuwaş!
– Gap sesiňi!
– Ýañrap oturmasana?
Tä on bäş ýaşayança şu hili dowm etdi.

◆ ◆ ◆

Liseýe gatnap başlady. Bu ýerde-de onuň ilki eşiden gürrüňi:
– Ýañrandan dyman gowy! – diýen gürrüň boldy.
– Kän gepleme?
– Dymyp otur!
– Bes ediň gürrüňiňizi!
On dokuz ýaşayança şeýle boldy.

◆ ◆ ◆

Uniwersitete girdi. Öýde oňa:
– Uly adamlar gepleýärkä, kiçiler diňlemelidir – diýip, pent berdiler.
Ejesi:
– Söz ~ ulyňky, suw ~ kiçiňki! – diýip öwrettdi.
Professor bir sapar:
– Diliňi dişläp gezgin! – diýdi.
Şeýdip ýigrimi üç ýaşady.
Goşun gullugyna gitdi. Bölümiň komandiri:
– Gepleme, eşsek ogly! – diýip buýruk berdi.
Seržant:
– Bes et samahyllyňy! – diýdi.
Kapitan:
– Tükediň gürrüňiňizi – diýdi.

◆ ◆ ◆

Polisiýa çagyrdylar. Polisiýa gullukçysy gahar bilen:
– Kim senden zat sorayar! – diýdi.
Komissar bolsa:
– Diliňi damagyňa goýbererin – diýdi.

◆ ◆ ◆

Işe girdi. Ýanyndaky ýoldaşlary barmaklaryny dodaklaryna ýetirip:

– Ýuwaş-ş! – diýdiler.

– Jan dogan, diliňi saklaweri! Bir beläň üstünden baryañ. Sem bol!

Başlyklar hem:

– Gören ýere burnuňy sokup ýörme! – diýdiler.

– O seniň işiň däl!

– Seniň ne işiň?

– Ugruňajyk gez, bolmasa-da...

◆ ◆ ◆

Öýlendi. Aýaly:

– Baýyňa döneyin, sen gatysma – diýdi.

Çagalary dünýä indi, ulaldylar.

– Kaka, bu zatlara seniň akylyň çatmaz. Goşulma-da, arkaýyn oturyber! – diýdiler.

◆ ◆ ◆

Bi adam ~ belli bir derejede men, belli bir derejede ~ siz, belli bir derejede-de biziň hemmämiz.

Öň zamanlarda aýallar ärleriniň dilini lal açdyrmak üçin nahara garamandalak atar ekenler. Bize-de, görýän welin, şony beren bolmalylyk, hany, serediň, diliňiz ýerindemi? Dilimizi ýuwdan bolmaly biz. Agzymyz bar-da, dilimiz ýok.

◆ ◆ ◆

Indi şol ~ hem maňa meňzeş, hem size meňzeş adam söz azatlygynyň berilmegini talap edýär. Onuň gepläsi, aýdasy gelýär.

Emma oňa:

– Gepleme! – diýýärler.

Meniň bolsa oňa:

– Aýt! Içiňi dök! Bol, aýdyber! – diýesim gelýär. – Ýöne näme aýtjak? Nädip aýtjak? Hany, seniň diliň hany ahyryn?..

Terjime eden: Kemal YKLYMOW.

Eziz NESIN,
türk ýazyjysy. Satiriki hekaýalar